

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesinin Kararı

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığından:

Karar Tarihi : 27/12/2019

Karar No : 1584

18/01/2003 tarihli ve 24937 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun’a göre kurulup faaliyete geçirilen müstakil aile mahkemelerinin yargı çevresinin bu yerlerdeki asliye hukuk mahkemesinin yargı çevresiyle aynı olarak belirlenmesine, aile mahkemesi kurulup da faaliyete geçirilmeyen yerler ile 4787 sayılı Kanun gereğince aile mahkemesi kurulması gerekip de iş durumu itibarıyla aile mahkemesi kurulmayan yerlerde, aile mahkemelerinin görev alanında olan dava ve işlere asliye hukuk mahkemelerinin bakılması hüküm altına alınmıştır.

Aile hukukuna ilişkin uyuşmazlıkları çözmekle görevli ihtisas mahkemeleri olarak mezkûr Kanun uyarınca aile mahkemeleri kurulmakla birlikte aile içi ve kadına yönelik şiddet eylemlerinde ve buna bağlı olarak 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında verilen önleyici ve koruyucu tedbir kararlarının sayısında yaşanan artış gözetildiğinde, mahkemelerin verimliliği ve etkinliği ile bu konuda alınacak tedbir kararları yönünden ivediliğin sağlanması amacıyla, 5235 sayılı Kanun’un 5. maddesinin beşinci fıkrası gereğince, aile mahkemesi bulunan yerlerde 6284 sayılı Kanun uyarınca gelecek işlere o yerdeki belirli aile mahkemelerinin bakması, aile mahkemesi bulunmayan yerlerde ise gerek aile mahkemelerinin görev alanında olan dava ve işlere gerekse 6284 sayılı Kanun uyarınca gelecek işlere bakmak üzere o yerdeki belirli asliye hukuk mahkemelerinin bakması hususunda ihtisas mahkemeleri belirlenmesinin faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Bu itibarla;

1) Aile mahkemesinin bulunmadığı (veya aile davalarının ayrılmadığı) yerlerde;

Aile mahkemesinin görev alanında olan dava ve işler ile 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında gelecek önleyici ve koruyucu tedbir işlerine;

- a) Bir asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde bu mahkemenin,
- b) İki veya daha fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde ise 2 numaralı asliye hukuk mahkemesinin bakmasına,
(Örneğin aile mahkemesinin görev alanında olan dava ve işler ile 6284 sayılı Kanun kapsamında verilecek önleyici ve koruyucu tedbir işlerine, Ağrı’da aile

mahkemesinin bulunmaması ve aile davalarının ayrılmaması nedeniyle 2 numaralı asliye hukuk mahkemesinin bakmasına)

2) Aile mahkemesinin bulunduğu yerlerde;

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında gelecek önleyici ve koruyucu tedbir işlerine;

- a) Bir aile mahkemesi bulunan (veya münhasıran aile davalarına bakılan) yerlerde bu mahkemenin (veya münhasıran aile davalarına bakan müstemir yetkili hâkimin),
- b) Yirmiden az aile mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı aile mahkemesinin,
- c) Yirmi veya daha fazla aile mahkemesi bulunan yerlerde ise 1 ve 2 numaralı aile mahkemelerinin bakmasına,
(Örneğin 6284 sayılı Kanun kapsamında gelecek önleyici ve koruyucu tedbir işlerine Adana'da on iki aile mahkemesinin bulunması nedeniyle 1 numaralı aile mahkemesinin bakmasına)

3) Görevlendirmenin 01/01/2020 tarihi itibarıyla faaliyette bulunan asliye hukuk ve aile mahkemelerinin sayısına göre yapılmasına, daha sonra faaliyete geçirilecek mahkemelerin sayısının dikkate alınmamasına,

4) 1. madde uyarınca belirlenen mahkemelere iş bu ihtisas kararınca tevziden gelecek işlerin, bu mahkemelere gelecek diğer işlerden mahsup edilmesine,
(Örneğin Ağrı 2 numaralı asliye hukuk mahkemesinin aile mahkemesinin görev alanında olan dava ve işler ile 6284 sayılı Kanun kapsamında gelecek işlere bakmasına, bu mahkemeye gelecek bu kapsamdaki işlerin tevziden gelecek esas, değişik iş veya talimat evrakından mahsup edilmesine, Ağrı 2 numaralı asliye hukuk mahkemesinin 6284 sayılı Kanun kapsamında verdiği kararların itirazlarına, ilgili kanunun emredici hükmü uyarınca numara olarak takip eden (bu Kanun kapsamında ihtisas mahkemesi olarak belirlenmiş olmasa da) Ağrı 3 numaralı asliye hukuk mahkemesi bakacağından bu mahkemeye gelecek değişik iş sayısından bu maddede belirtilen mahsup işleminin yapılmasına)

5) 2. madde uyarınca belirlenen mahkemelere iş bu ihtisas kararınca tevziden gelecek işlerin, bu mahkemelere gelecek diğer işlerden mahsup edilmesine (6. maddedeki durum hariç), bu mahsup yapılırken ihtisas mahkemesi olarak belirlenen aile mahkemelerine gelecek bu işlerin (itiraz dosyaları da dâhil) her 10 dosyasının 1 çekişmeli boşanma esas dosyası sayılmasına,

(Örneğin Kayseri 1 numaralı aile mahkemesinin 6284 sayılı Kanun kapsamında gelecek işlere bakmasına, bu mahkemeye gelecek bu kapsamdaki işlerin tevziden gelecek esas, değişik iş veya talimat evrakından mahsup edilmesine, Kayseri 1 numaralı aile mahkemesinin 6284 sayılı Kanun kapsamında verdiği kararların itirazlarına, ilgili kanunun emredici hükmü uyarınca numara olarak takip eden (bu Kanun kapsamında ihtisas mahkemesi olarak belirlenmiş olmasa da) Kayseri 2 numaralı aile mahkemesi bakacağından bu mahkemeye gelecek esas sayısından bu maddede belirtilen mahsup işleminin yapılmasına, mahsup işlemi yapılırken Kayseri 2 numaralı aile mahkemesine ise gelecek bu işlerin her 10 dosyasının 1 çekişmeli boşanma esas dosyası olacak şekilde mahsup işleminin yapılmasına)

6) On veya daha fazla aile mahkemesinin faaliyette bulunduğu yerlerde, 6284 sayılı Kanun kapsamında gelecek önleyici ve koruyucu tedbir işlerine bakmak üzere ihtisas mahkemesi olarak 2. maddede belirlenen aile mahkemelerinin, bu işler dışında (Arşiv, kanun yolu incelemesi gibi nedenlerle gelecek işler hariç olmak üzere) tevziye kapatılmalarına, bu

çerçeve de bu mahkemelere belirtilen işler dışında herhangi bir esas, değişik iş veya talimat evrakının tevzi edilmemesine,

(Örneğin Adana 1 numaralı aile mahkemesinin 6284 sayılı Kanun kapsamında gelecek işlere bakmasına, bu mahkemeye tevziden başka bir iş verilmemesine, ancak bu mahkemenin 6284 sayılı Kanun kapsamında verdiği kararların itirazlarına, ilgili kanunun emredici hükmü uyarınca takip eden 2 numaralı aile mahkemesi (bu Kanun kapsamında ihtisas mahkemesi olarak belirlenmiş olmasa da) bakacağından bu mahkemeye gelecek esas sayısından 5. maddede belirtilen mahsup işleminin yapılmasına)

7) Aile mahkemesinde açılan dava ile birlikte veya dava açıldıktan sonra bu davayla irtibatlı olarak 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir talep edilmesi halinde, davanın esastan görüldüğü mahkemenin bu işe bakmasına ve 5. maddede belirtilen mahsup işleminin uygulanmamasına,

8) İş bu kararın 01/01/2020 tarihinden itibaren uygulanmasına, bu kapsamda görülmekte olan dava ve işler bakımından mahkemelerin dosyalarını iş dağılımına dayanarak mezkûr mahkemelere göndermemesine, 01/01/2020 tarihinden itibaren gelecek yeni dava ve işlerin ise anılan mahkemelere tevzi edilmesine,

Karar verildi.